

Hönsnäs & Hypeis strömmens fastigheter, Houtskär, Pargas

Utlåtande av naturvärden på två fastigheter

BILAGA 1: fotografier

Inledning

Naturvärdena granskades på två fastighetsdelar, som är i [REDACTED] ägo. Fastigheterna ligger på Houtskär. Den ena, som är öster om och ligger invid Hypeis strömmens bro mellan körvägen och havsstranden, är 0,3 ha (445-658-2-3). Den andra ligger söder om Hönsnäs Träsket, gränsar i söder till havet och är 2,97 ha (445-657-1-9). Det finns byggplaner för båda fastigheterna.

På den lilla havsstrandsdelen av fastigheten vid Hypeis strömmens bro, planeras en småbåtshamn. Markeringen av området i generalplanen, som nu är MU (*landsbygdsnäringsområde med landskapsvärde*), kräver ändring för fortsatta planer. Fastigheten på Hönsnäs har från tidigare markering i detaljplanen RM6 (*område för byggnader som betjänar turism*; 6 byggnader). Man önskar ändra markeringen till RA2 och A1 (*byggrätt för 2 fritidsbostäder, 1 egnahemshus*). Vid stranden finns ett område med markering LV (*småbåtsp plats*). Eftersom planen är att bygga i den södra delen av Hönsnäs-fastigheten, studerade man noggrannare den delens naturvärden.

Målsättningen med utlåtandet är att ge tillräcklig information om inventeringsobjektens naturvärden för eventuella ändringar i markanvändningsplaneringen. Inventeringen var av typen lätt. Naturvärdena kontrollerades och utlåtandet skrevs av naturinventerare (sy) Lotta Lindholm-Normaja (Firma Lotta Lindholm). Man bekantade sig med båda objekten till fots 30.5.2025. Vid besöket noterades kärlväxtligheten, naturtyperna och andra noterbara naturvärden för att få en helhetsbild av objektens naturvärden.

13.6.2025

Beskrivning av objekten

(naturtyperna är understreckade)

1. Hönsnäs del av fastighet (445-657-1-6)

(karta 1)

Karta 1. Hönsnäs inventerade kilformade fastighetsdel.

Allmän beskrivning

Hönsnäs fastighetsdel ligger söder om Träsket. Det granskade objektet är 2,97 hektar stort, är fastighetens södra del och är kilformad från havsstranden mot nordost. Objektet består av delar av två bergsområden och en smal sänka, som bildas mellan dessa två. I sänkan finns en gammal jordbottnad traktorväg, som går till en äng utanför fastigheten (*foto 8*). I den sydvästra delen av fastigheten finns ett gammalt dike, som med tiden har blivit en bäckfåra i nära naturligt tillstånd. Stranden gränsar både i öst och väst till bebyggda fritidsbostäder med gårdsplan. I terrängen i söder finns det tecken på mänsklig verksamhet, som gammalt virke och vattenbrunn mm.

Beskrivning figurvis

(karta 2)

a) Strandområdet sluttar lätt och gränsar till en vassrugg på sandbotten (vass vid havsstrand) (ca 0,05 ha). Vassruggen är smal och relativt glesväxt (*foto 1*).

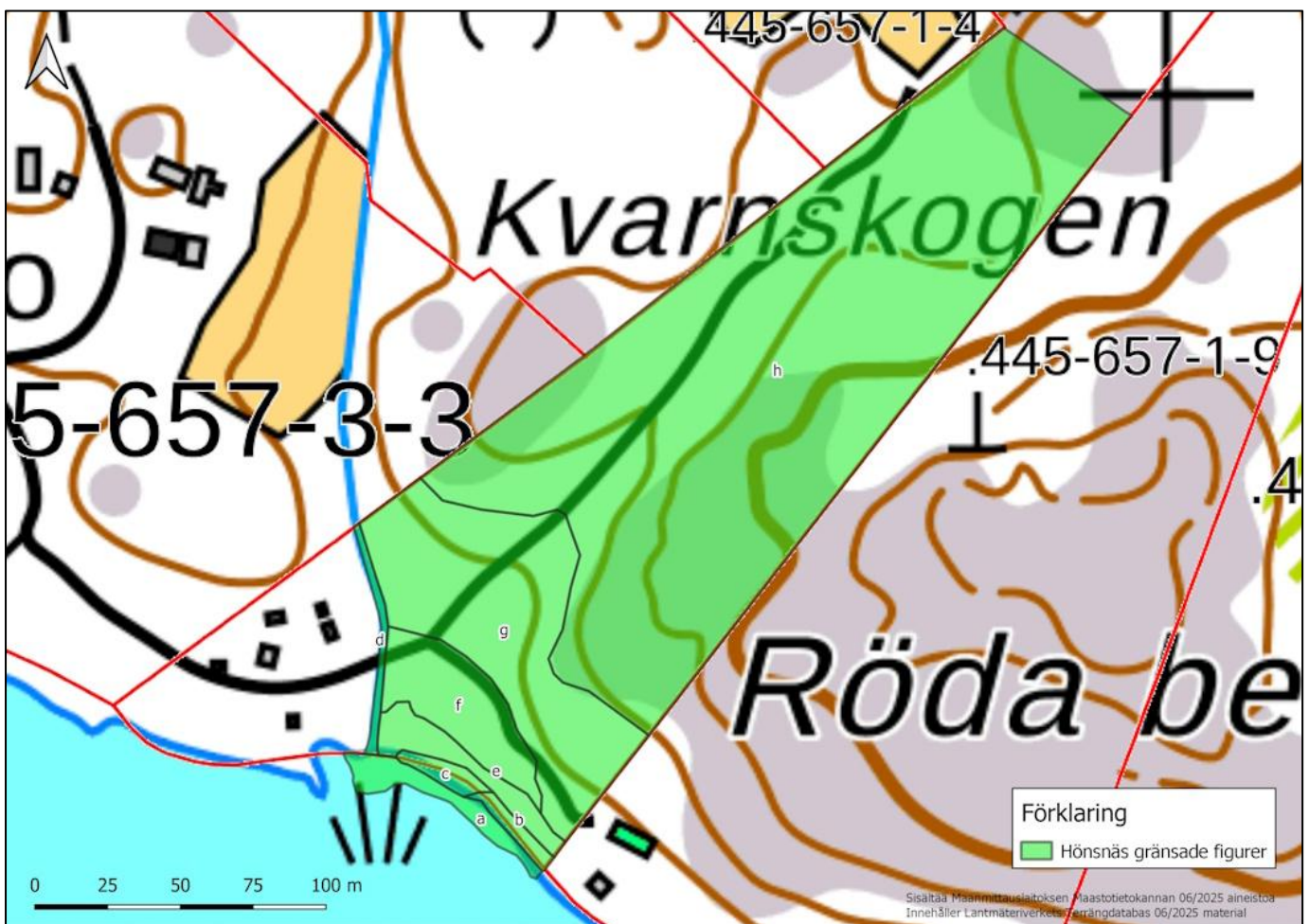
13.6.2025

- b)** Invid vattenbrynet finns en smal remsa av stenig havsstrand med ängsvegetation (ca 0,02 ha). Mellan stenarna växer det arter, som är typiska för havsstränder, som salttåg, agnsäv och gåsört samt vass (*foto 3*).
- c)** Mellan stranden och trädbeståndet ligger ett tjockt täcke av vass (driftvall av vass). Mot väst blir vassvallen bredare tills den till slut täcker hela strandremsan. Vassvallen har kvävt under sig övrig växtlighet i strandens västra del (*foto 2*).
- d)** I väst, nära fastighetsgränsen, finns en bäckfåra i nära naturligt tillstånd (rännil). Bäckens utlopp ligger vid vassruggen. Fåran, på fastigheten, är ställvis relativt grund och ställvis förekommer det invid kanten gamla rensningsrester. På sådana ställen är kanten stenrik troligen pga. av stenar, som rensats ur fåran (*foto 6*). Det är ändå rätt länge sedan fåran rensades och den har fått tillbaka sina naturliga drag. Vattnet rinner under en gammal markbottnad traktorstig ner till stranden. Bäckens naturliga utlopp breder ut sig i den flacka strandzonen som ett deltaområde och bildar ett flödesområde, varigenom vattnet rinner (*foto 5*). Här växer det förutom klibbal också vanliga arter, som trivs i fuktig miljö, som strandlysing, strandklo, topplösa och revsmörblomma.
- e)** Vid skogsbrynet vid stranden finns en remsa med klibbal (0,07 ha) (kust-nära albard), som är typisk för strandskog (*foto 4*). I den smala klibbalsremsan växer det arter, som hör hemma både på stranden och i skogen som vass, nejlikrot, hässlebrodd, revsmörblomma och skogsnarv. Det förekommer virkesrester av olika typ i fältskiktet.
- f)** Norr om klibbalsbården finns en remsa av talldominerad lundartad moskog (0,15 ha) (*foto 7*). Moskogens kraftiga tallar har höga stammar och växer relativt glest. Annars förekommer det på den talldominerade figuren arter, som är typiska för lundartad moskog som bergsslok, ekorrbär, vit-sippa, harsyra, skogsviol, skogsstjärna och måbär. En stor del av figuren är en gräsdominerad körväg.
- g)** Norr om den lundartade moskogen förekommer frisk moskog (0,5 ha), där det växer gamla tallar, enstaka björkar och yngre granar. Granplantorna bildar ställvis tätväxande fläckar, varunder fältskiktet är nästan borta (*foto 11*). Här förekommer också några yngre granar, som håller på att torka. Nära bäckfåran växer det hasslar och enstaka finnoxlar. De unga hasslarna har relativt tunna stammar och finnoxlarna är piskartade. Man fann inte gamla finnoxlar eller hasslar på objektet. Det finns märken efter mänsklig verksamhet på figuren. Området invid traktorvägen har fungerat som rosk-uppsamlings- och lagerplats (varav en del har nyligen förts bort) (*foton 9-10*). Invid traktorvägen finns en gammal vattenbrunn av träkonstruktion. Man har utnyttjat figuren för igenomfart då man kört till granntomtens hygge och en del träd har fällts här.
- h)** Norr om ovan nämnda friska moskog börjar ett skogsområde med bergsområden samt kargare och friska moskogar, där hällmarksskog och olika moskogstyper bildar en mosaikaktig skogsdel (2,12 ha) (*foton 12-14*). Främst förekommer frisk moskog, där blåbärsriset växer frodigt. De

13.6.2025

dominerande trädarterna är tall och gran, men ställvis förekommer också vårtbjörk, varav en del är mycket gamla. Vid den västra gränsen växer några stora aspar. Invid traktorvägen växer enstaka trädaktiga och högväxta sälgar. Trädbeståndet är mångsidigt dvs. åldersstrukturen är god, kronskiktet är mångsidigt och artsammansättningen är, trots områdets knappa yta, mångsidigt. Det finns gott om murken ved. Man noterade en sjungande tofsmes (*Lophophanes cristatus*) (skyddad art / enligt hotbedömning från 2019 är arten sårbar VU). Arten hittar gott om bohåligheter i de murknande träden. Det förekommer rikligt med död och döende granar i moskogen. En del har redan fallit emedan andra håller på att torka. Ställvis bildar de döda granarna grupper, som växer nära traktorvägen. Moskogen är i nära naturligt tillstånd och man noterade inte märken efter gamla gallringar. Enstaka granar hade nyligen fällts invid traktorvägen.

På berget finns det tvinvuxna tallar varav en del är lågväxta med typiska platta kronor. Lagret av lavar är tjockt och enhetligt. Moskogen gränsar i väst till en utgallrad barrträdsdominerad hushållsskog och till hållmarksskog i naturligt tillstånd. Öster om objektet fortsätter de mångsidiga hållmarksskogen, som är i naturligt tillstånd och moskogstyperna, som är i nära naturliga tillstånd.

Karta 2. Figurerna på det inventerade objektet. Fastighetsgränser med rött.

13.6.2025

Arter och naturtyper som är skyddade enligt lag på Hönsnäs objekt

På objektet noterade man inte naturtyper som är skyddade enligt naturskyddslagen 64 § och inte naturtyper som menas i naturskyddslagen 65 §. På objektet noterade man inte arter som enligt naturskyddslagen 77 § kräver särskilt skydd.

På objektet noterade man inte arter som enligt naturskyddslagen 78 § kräver strikt skydd.

På objektet noterade man inte arter som är nämnda i naturdirektivets bilagor II och IV

Man noterade på objektet en naturtyp som hör till vattenlagen kap.1 3§: *rännil* i nära naturligt tillstånd: figur **d**

Man noterade på objektet *tofsmes*, som är en hotad art (sårbar, VU) och som hör till arter nämnda i naturskyddslagen 75 §: figur **h**

Man noterade på objektet en naturtyp som hör till skogslagen 10 § särskilt viktig livsmiljö: *rännilens* (i nära naturtillstånd) *omedelbara närmiljö*: figur **d**

Man noterade på objektet en naturtyp som hör till skogslagen 10 § särskilt viktig livsmiljö: *lågproduktiv stenbunden mark i naturligt tillstånd*: figur **h**

Hönsnäs naturvärden

(karta 3)

Objektets naturvärden ligger i det mosaikaktiga moskogsområdet och i dess mångsidiga trädbestånd, i mängden murken ved och i naturtypens nära naturliga tillstånd. Fåglarna inventerade inte, men under besöket noterade man i moskogen en sjungande tofsmes, vilket tyder på häckning. Det förekommer i moskogen murken ved, där arten kan hitta bohåligheter. Man rekommenderar att den mångsidiga moskogen med hållmarksskogen får utvecklas naturligt.

Bäckfårans vatten silas igenom marken då det rinner genom strandremsans flödesområde. Samtidigt binds en del av den potentiella näringen, som kommer med vattnet, i marken och kommer till nytta för strandvegetationen. Strandremsans vassrugg har också på det här stället en viktig roll i bindandet av näringsämnen. Bäckens utlopp lever och omformas efter hand och naturligt beroende på vattenmängden och strömningens hastighet. Man rekommenderar att rännilen, som är i nära naturligt tillstånd, och dess deltaliknande utflöde, får utvecklas naturligt.

Markanvändningsrekommendationer

(karta 3)

Man rekommenderar att rännilen med sin omedelbara närmiljö lämnas i naturligt tillstånd (figur d med närliggande strandzoner).

Man rekommenderar att hållmarksskogen och moskogen lämnas i naturligt tillstånd (figur h).

Undantagsvis kan man på figur h ta bort enstaka granar, som har fallit eller kommer att falla på traktorvägen eller som är till fara för byggnader och konstruktioner. Torra stammar kan efter kvistning lämnas kvar på marken för att murkna. Man kan också kapa av stammar på hälften och låta de höga stubbarna bli födo- och boträd åt fåglar.

Ifall träd- och buskbeståndet på hela objektet gallras och/eller röjs, görs det utanför fåglarnas häckningstid från början av augusti till slutet av mars.

13.6.2025

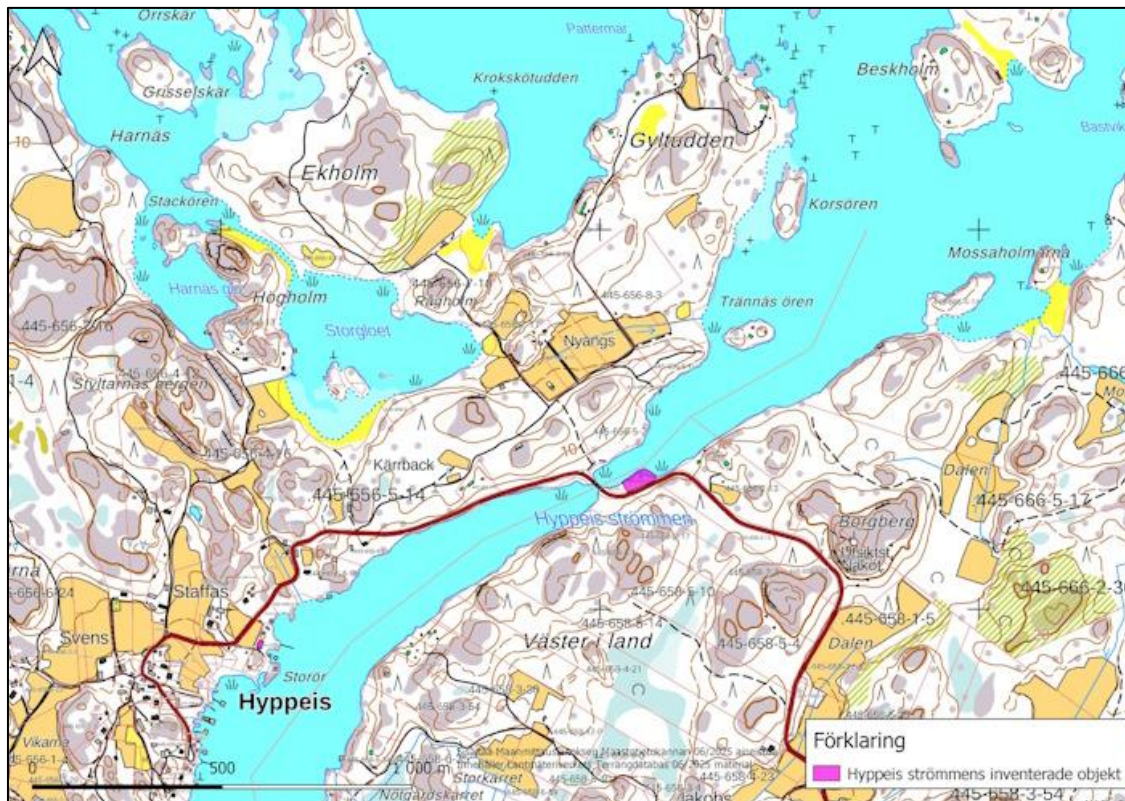
Man kan spara hasslar och finnoxlar, som växer nära bäcken. Objektets södra del har för övrigt inte naturvärden, som begränsar dess planerade användning.

Karta 3. De värdefullaste delarna av det inventerade objektet. Tofsmesens sångplats är märkt med en orange cirkel. Fastighetsgränser med rött.

13.6.2025

2. Hypeis strömmens del av fastighet (445-658-2-3) (karta 4)

Karta 4. Hypeis strömmens granskade del av fastighet.

Allmän beskrivning (karta 5) (foton 15-19)

Delen av fastigheten invid Hypeis strömmen ligger nära och på östra sidan om Hypeis bron. Det granskade objektet, som är den norra delen av fastigheten, är 0,3 hektar stort och ligger mellan Hypeisvägen och havet. Objektet gränsar i nordost till en vassrugg och i sydväst till en glestväxande klubbalsdunge, med klubbal samt enstaka björkar och tallar.

Vattenområdet invid fastigheten har formats av mänskohand under tiotals år. Sunden invid bron och de närliggande områdena har byggts och muddrats under årens lopp samtidigt som bl.a. bron har byggts och förnyats. Senast har bron förnyats i slutet av 1980-talet. Stranden vid det granskade objektet muddrades senast år 2024 (med lov av Egentliga Finlands NTM-central). Vattenområdet har muddrats under tidens gång flera gånger i sundet vid fastigheten i fråga, så här förekommer inte egentliga vattennaturtyper.

Objektet består till största delen av muddringsmassor, som är utspridda som ett jämnt lager på markytan. Till en del förekommer det krossgrus och stora stenar. Invid stranden har man byggt en grund för båtplatser. På en liten fläck invid en gammal grävd kanal förekommer det några tvinvuxna

13.6.2025

och smala björkar, tallar och klubbalar med främst vass som undervegetation. Mellan träden finns ett jaktorn.

På objektet växer det annars klubbalsly samt arter, som ofta förekommer på impediment, som hästhov, åkerfräken, åkertistel och hundkåx samt arter som trivs i fuktig miljö som älggräs och strätta. En del ursprungliga arter noterades som vitsippa, vårfryle och liljekonvalj.

Objektet representerar till största delen inte någon naturtyp och man noterade inte nämndvärda naturtyper eller kärlväxtarter. Området har heller inte särskilda landskapsmässiga värden.

Karta 5. Närbild av det granskade objektet. Fastighetsgränser med rött.

Arter och naturtyper som är skyddade enligt lag på Hypeis strömmens objekt

På objektet noterade man inte naturtyper som är skyddade enligt naturskyddslagen 64 § och inte naturtyper som menas i naturskyddslagen 65 §. På objektet noterade man inte arter som enligt naturskyddslagen 77 § kräver särskilt skydd.

På objektet noterade man inte arter som enligt naturskyddslagen 78 § kräver strikt skydd.

13.6.2025

På objektet noterade man inte arter som är nämnda i naturdirektivets bilagor II och IV.

På objektet noterade man inte naturtyper enligt vattenlagen kap. 1 §3.

På objektet noterade man inte särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen 10 §.

På objektet noterade man inte hotade arter enligt den färskaste hotbedömningen.

Naturvärden på den granskade fastighetsdelen vid Hypeis strömmen

Objektet har inte natur- och/eller speciella landskapsmässiga värden.

Markanvändningsrekommendationer

Objektet har inte natur- och/eller speciella landskapsmässiga värden, som begränsar dess markanvändning.

Tilläggsuppgifter:

Lotta Lindholm-Normaja

Firma Lotta Lindholm

lotta@lottalindholm.fi, tfn. 050-345 8304

BILAGA 1: fotografier (30.5.2025 / L. Lindholm-Normaja)

Hönsnäs:

Foto 1. Vassrugg (figur a).

Foto 2. Vall av vass (figur c).

Foto 3. Strandäng och vall av vass (figur b).

Foto 4. Klibbalsbård vid stranden (figur e).

13.6.2025

Foto 5. Bäckfårans utflöde (figur d).

Foto 6. Rännilens fåra är i nära naturligt tillstånd (figur d).

Foto 7. Lundartad moskog med gräsbevuxen körväg (figur f).

Foto 8. Traktorvägen, som leder norrut.

Foton 9-10. I den södra delen finns det märken efter mänsklig verksamhet (figur g).

13.6.2025

Foto 11. Unga granar, varunder växtligheten är knapp (figur g).

Foto 12. Trädbeståndet är mångsidigt på moskogsfiguren (figur h).

Foto 13. Moskog (figur h).

Foto 14. Hällmarksskog (figur h östra del).

13.6.2025

Hyppeis strömmen:

*Foto 15. Den västra delen av objektet.**Foto 16. Vy mot nordväst.**Foto 17. Den östra delen av objektet med den lilla klubbaldungen vid kanalmynningen.**Foto 18. Strandkanten vid den planerade båtbyggen.**Foto 19. Träddungen med jaktorn invid kanalen.*